

YÜRÜRLÜKTEKİ MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI TASARISINA İLİŞKİN GÖRÜŞLER ÖNERİLER *

Prof. Suna ÇEVİK*

*1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze
Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi
SDÜ, 7-10 Nisan 2004, Isparta

ÖZET

Bu araştırmada, yürürlükteki “ Müzik Öğretmenliği Lisans Programı”nın tasarısı boyutuna ilişkin olarak , eğitim fakültelerinin müzik öğretmenliği anabilim dalları öğretim elemanları ile bu programdan mezun olan müzik öğretmenleri ve son sınıf öğrencilerinin görüşleri değerlendirilerek öneriler geliştirilmiştir.

Çalışmada , programda yer alan derslerin süre, içerik çeşitlilik ve dönemler bakımından müzik öğretmenliğinin gerektirdiği yeterlikleri ne ölçüde kazandırdığına ilişkin görüşler kapalı uçlu anket sorularıyla elde edilmiştir. Ayrıca programın verimliliğini arttırmaya yönelik etkenler ve nitelikli müzik öğretmeni yetiştirme konularında örneklem gruplarının görüşlerine açık uçlu sorularla başvurulmuş ve önerileri alınmıştır.

Anahtar sözcükler: müzik öğretmenliği nitelikleri/ özellikleri, müzik öğretmenliği lisans programı tasarısı, nitelikli müzik öğretmeni yetiştirme.

Giriş

Ülkemizde Musiki Muallim Mektebinin kuruluşundan günümüze değin seksen yıllık “müzik öğretmeni yetiştirme” sürecinde çeşitli yaklaşımlarda bulunulmuş, bir çok program tasarısı yürürlüğe konulmuş, bu tasarılar üzerinde değiştirme/yeniden düzenleme çalışmalarına yer verilmiştir. Musiki Muallim Mektebi’ nin 1925 ve 1931 yıllarında yayınlanan talimatnameleri ve Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Terbiye Enstitüsü’nün 1944-1945 öğretim yılında yürürlüğe giren Müfredat Programı incelendiğinde, program tasarılarının asıl amacını; daha çok sanatsal niteliklerin öne çıkarıldığı müzik öğretmeni yetiştirme yaklaşımının oluşturduğu görülmekte, daha sonra müzik öğretmenin eğitsel kimliğini önemseyen bir anlayışla hazırlanmış programların yürürlüğe konulması ve uygulanması yaklaşımlarına karşın, zaman zaman Musiki Muallim Mektebi’nin sanatsal ağırlıklı programlarının yoğun etkisi altında kalındığı bilinmektedir.

1970 li yılların program tasarılarında ise, müzik öğretmenlerinin sanatçı ve eğitimci kimliklerinin dengelenmeye çalışıldığı ve “deneme niteliğinde program uygulama” çalışmalarına başlandığı bilinmektedir. 1980 lerde bilimsel yöntemlere dayalı “program değerlendirme” çalışmaları gerçekleştirilmiş, 90 lı yıllarda birbirinden farklı yaklaşımlarla düzenlenen iki program yürürlüğe konulmuş olmakla birlikte “önceden bir bütün halinde planlanarak yürütülen çağdaş program geliştirme yönteminin hazırlama deneme, değerlendirme, düzeltme evrelerinden düzenli bir biçimde geçirilerek geliştirilip uygulanabilecek bir müzik eğitimi programı ortaya konulamamıştır.” (Uçan 1994)

Musiki Muallim Mektebi’ nden günümüze değin müzik öğretmeni yetiştirmeye yönelik programlar dikkatle incelendiğinde, tek tip müzik öğretmeni yetiştirme amacını taşıdıkları görülmektedir. Öngörülen modeller “Anadal” veya “Bireysel Çalgı Eğitimi” derslerinin çeşitli çalgıları ve sesi içermesi nedeniyle her ne kadar çoklu bir yapıya sahip olduğu izlenimini verse de, bu yapının gerektirdiği amaç, boyut, düzey ve nitelikleri kapsamadığından, tek tip öğretmen yetiştirme modeli görünümünü yansıtmaktadır. (Çevik, 1999)

Müzik Eğitimi Anabilim Dalları, öğrenci kaynaklarını genellikle Güzel Sanatlar Liseleri düzleminden sağlamaya başladıktan sonra , Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Bölümü tarafından hazırlanıp yürürlüğe konulan 1993-1994 program tasarısının, hedefler doğrultusunda gerçekleşen öğrenmeler sonucunda, öğrenci davranışlarını , müzik öğretmenliğinin sanatsal kimliğini daha fazla öne çıkarır doğrultuda değiştirdiği görülmektedir. Ancak bu program üzerinde bilimsel anlamda “program

* Prof. G.Ü Gazi Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Öğretim Üyesi

geliştirme ve değerlendirme” çalışmaları yapılmaksızın ve programın amaca hizmet edip etmediği ya da ne derece hizmet ettiği saptanmaksızın yürürlükten kaldırılarak 1998-1999 eğitim –öğretim yılında yenisinin işe koşulmasıyla, bu kez programlarda yer alması öngörülen alanlardan, , a) müzik alanı, b)müzik öğretmenliği alanı , c) öğretmenlik alanı d) genel bilgi alanı arasında olması gereken dengelerin , öğretmen adayına kazandırılması amaçlanan hedefler yönünden olumsuz anlamda değiştiği düşünülmektedir. Söz konusu programın öğretmenlik ve müzik öğretmenliği formasyonu kazandırma hedefini ön plana aldığı anlaşılmalı birlikte, okul destekli yaşantılara ve uygulamalara yeterli zamanı ayırmadığı görülmektedir. “Bu durum yansıtıcı öğretme (reflective teaching) modelini işe koymak için oldukça yetersizdir. Ancak öğretmen adayına etkili rehberlik yapılarak bu sınırlılık bir ölçüde kaldırılabilir. Bu durumda da okullardaki uygulamalarda öğretmen adayına nitelikli rehberlik yapabilecek öğretmenlere ve uygulama öğretim elemanlarına ihtiyaç bulunmaktadır.” (Senemoğlu,2003)

Bir program, öğrencilerin giriş özellikleri/nitelikleri göz önüne alınarak hazırlandığında , akademik başarıları olumlu yönde etkileyeceğine ilişkin beklentileri arttırmaktadır. Geçen yıllarla karşılaştırıldığında , Güzel Sanatlar Liselerinde verilmekte olan eğitimin kalitesinde gözlenen gelişmelerin, Müzik Eğitimi Anabilim Dallarına öğrenci seçiminde uygulanan özel yetenek sınavlarında, öğrenci giriş özelliklerini /niteliklerini /veya öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerini yükselttiği,dolayısıyla söz konusu anabilim dalları programlarının bu değişken göz önünde bulundurularak hazırlanması gereği ilgili oturumlarda sıklıkla vurgulanmaktadır. Bu çalışma bir “Program değerlendirme” niteliği taşımamaktadır. Ertürk’e göre; bir program değerlendirme çalışmasında “ 1) program tasarısına, 2) ortama, (gizil ve olası uyarıcılar düzenine) 3) öğrenci başarısına, (öğrenci giriş özelliklerine) 4) erişime, (yani hedefleri doğrultusunda erişilen öğrenme düzeyine) 5) öğrenme düzeyine, 6) ürüne, 7) hedefleri doğrultusunda erişilen öğrenme düzeyini (ürünü) belirlemede kullanılan ölçme araçlarının geçerlik, güvenilirlik ve kullanılabilirliklerine bakmak gerekir.” (Uçan, 1982) Burada yapılmak istenen, mevcut program tasarısını değiştirme veya yeniden düzenleme, yürürlükten kaldırma veya yeni bir tasarımı işe koyma çalışmalarına başlamadan önce , program hedeflerinin gerçekleşme derecesini , öğretim elemanları, müzik öğretmenleri ve son sınıf öğrencileri üzerinde oluşan kanılar doğrultusunda saptamak, dolayısıyla durum tespitinde bulunmaktır.

Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarında 1998-1999 eğitim-öğretim yılında yürürlüğe konulan program tasarısına ilişkin uygulamaların ilk ürünlerini verme aşamasına gelmesi sebebiyle, ilgililerin ilk kanılara varmalarına temel oluşturacak bazı gözlemler, izlenimler, saptamalar ve bunlara bağlı olarak özel kanılar farklı bakış açılarıyla bu sempozyumda ortaya konacaktır. Kuşkusuz yakın bir gelecekte bu program tasarısına ilişkin ürün, uygulama ve planlar üzerinde program geliştirme ve değerlendirme uzmanları, ilgili öğretim elemanları bilimsel yöntemlerle betimleme ve değerlendirme çalışmalarını gerçekleştireceklerdir. Bu saptamalar doğrultusunda araştırmanın problem cümlesi şu şekilde ifade edilmiştir:

Yürürlükteki “Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı Lisans Programı” müzik öğretmenliğinin gerektirdiği yeterlikleri ne ölçüde kazandırmaktadır?

Araştırmanın amacı , Müzik Öğretmenliği Lisans Programının öğretmen adaylarına kazandırdığı yeterliklere ilişkin olarak elde edilen bulgular doğrultusunda geliştirilecek önerilerle, söz konusu program üzerinde belli oranlarda yapılması istenen düzeltme / iyileştirme çalışmalarına katkıda bulunmaktır.

YÖNTEM

Araştırmada betimsel yöntem kullanılmış, niceliksel ve niteliksel veriler anket uygulanarak elde edilmiştir. Bu bölümde evren ve örneklem ile ,veri toplama araçları ve verilerin çözümlenmesine ilişkin açıklamalarda bulunulmuştur.

Evren ve Örneklem

Lisans Programının, müzik öğretmenliğinin gerektirdiği nitelikleri/ özellikleri hangi düzeyde kazandırdığı ve programın verimliliğini arttıran etkenler ile nitelikli müzik öğretmeni yetiştirme konularında, önceden belirlenen müzik eğitimi anabilim dalları öğretim elemanları, bu programdan 2001-2002 öğretim yılından itibaren mezun olmuş müzik öğretmenleri ve anabilim dalı son sınıf

öğrencilerinin görüşlerine başvurulmuştur. Çalışma evrenini dört üniversitenin eğitim fakültelerine bağlı müzik öğretmenliği anabilim dalları oluşturmuştur. Anabilim dallarının bağlı olduğu fakülteler ; GÜ Gazi Eğitim Fakültesi, UÜ Bursa Eğitim Fakültesi AİBÜ Bolu Eğitim Fakültesi, SDÜ Burdur Eğitim Fakültesidir. Araştırma anketlerine üç ayrı örneklem grubunu oluşturan 60 öğretim elemanı, 25 müzik öğretmeni, 75 son sınıf öğrencisi cevap vermiştir. Örneklem gruplarının frekans ve yüzde dağılımları **Çizelge 1 de** sunulmuştur.

Çizelge 1 Örneklem Gruplarının Frekans ve Yüzde Dağılımları

Yüksek Öğretim Kurumu	Öğretim El.		Öğretmenler		Öğrenciler	
	f	%	f	%	f	%
G.Ü Gazi Eğitim Fakültesi	26	43,3	14	56	27	36,0
U.Ü Bursa Eğitim Fakültesi	8	13,5	4	16	16	21,3
A.İ.B.Ü Bolu Eğitim Fakültesi	13	21,6	4	16	13	17,4
S.D.Ü Burdur Eğitim Fakültesi	13	21,6	3	12	19	25,3
Toplam	60	100	25	100	75	100

Veri Toplama Araçları

Uygulanan anketin birinci bölümünde örneklem gruplarına ilişkin kişisel bilgiler, ikinci bölümünde lisans program tasarısının müzik öğretmenliğinin gerektirdiği nitelikleri/ özellikleri ne derecede kazandırdığını ortaya koyan görüşler yer almaktadır. Üçüncü bölümde ise açık uçlu sorularla , yer alan dersler dışında programın etkinliğini ve verimliliğini arttıran etkenler ve nitelikli müzik öğretmeni yetiştirmeyle ilgili olarak öğretim elemanı, öğretmen ve öğrenci yaklaşımlarını kapsayan verilere ulaşılmıştır.

Verilerin analizi

Kapalı uçlu sorulara verilen yanıtlar derecelendirme ölçeği ile tespit edilmiş ve çizelge üzerinde frekans ve yüzdelerle ifade edilmiştir. 1.Alt probleme ilişkin örneklem görüşleri odaklanmış görüşler çerçevesinde birleştirilerek sunulmuş, diğerlerinde ise öğretim elemanı, öğretmen ve öğrencilerin görüşleri ayrı ayrı gruplandırılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Örneklem gruplarından Öğretmen ve Öğrencilerle ilgili kişisel bilgiler çizelge 2 de verilmiştir.

Çizelge 2. Müzik Öğretmenlerinin ve Son Sınıf Öğrencilerinin Mezun Oldukları Ortaöğretim Kurumlarına Göre Dağılımı

Ortaöğretim Kurumu	Öğretmenler		Öğrenciler	
	f	%	f	%
Genel Lise	14	56,0	36	48
Güzel Sanatlar Lisesi	9	36,0	38	50,7
Anadolu Lisesi	1	4,0	-	-
Teknik Lise	1	4,0	1	1,3
Toplam	25	100	75	100

Çizelge 3 incelendiğinde, bu programdan mezun olan müzik öğretmenlerinin çoğunlukla **Genel liseleri**, daha sonra sırasıyla **Güzel Sanatlar Liselerini** , **Anadolu Liselerini**, **Teknik Liseleri**, **Son**

sınıf öğrencilerinin ise birbirine yakın oranlarda **Genel ve Güzel Sanatlar Liselerini** bir öğrencinin de teknik liseyi bitirdikleri görülmektedir.

Çizelge 3. Öğretim Elemanları Müzik Öğretmenleri ve Son Sınıf Öğrencilerinin Görüşlerine Göre; Yürürlükteki Lisans Program Tasarısında Yer Alan Müzik Alanı Derslerinin Süre İçerik Çeşitlilik ve Dönemler Bakımından Müzik Öğretmenliğinin Gerekletirdiği Yeterlikleri Kazandırma Düzeyine İlişkin Dağılım

Yeterlikler	Gruplar	N	Dereceler	f	%
Çalgı Eğitimi Alanında Gerekli Nitelikleri / Özellikleri Kazandırma	Öğretim Elemanı	60	Büyük Ölçüde Yet	28	46,6
	Öğretmen	25	Kısmen Yeterli	15	60,0
	Öğrenci	75	Kısmen Yeterli	44	58,6
	Toplam	160			
Ses Eğitimi Alanında Gerekli Nitelikleri/ Özellikleri Kazandırma	Öğretim Elemanı	60	Kısmen Yeterli	36	60,0
	Öğretmen	25	Kısmen Yeterli	14	56,0
	Öğrenci	75	Büyük Ölçüde Yet.	32	53,3
	Toplam	160			
Müzik Kuramları Eğitimi Alanında Gerekli Nitelikleri/ Özellikleri Kazandırma	Öğretim Elemanı	60	Yetersiz	36	60,0
	Öğretmen	25	Kısmen Yeterli	10	40,0
	Öğrenci	75	Kısmen Yeterli	42	56,0
	Toplam	160			
Koro ve Yönetimi Alanında Gerekli Nitelikleri/ Özellikleri Kazandırma	Öğretim Elemanı	60	Kısmen Yeterli	33	55,0
	Öğretmen	25	Kısmen Yeterli	10	40,0
	Öğrenci	75	Kısmen Yeterli	37	49,3
	Toplam	160			
Okul Çalgıları ve Öğretimi İle İlgili Yeterlikleri Kazandırma	Öğretim Elemanı	59	Kısmen Yeterli	33	55,9
	Öğretmen	25	Kısmen Yeterli	16	64,0
	Öğrenci	74	Kısmen Yeterli	35	47,3
	Toplam	158			
Geleneksel Türk Halk ve Türk Sanat Müziği ile Popüler Müzik Alanında Gerekli Yeterlikleri Kazandırma	Öğretim Elemanı	53	Kısmen Yeterli	27	50,9
	Öğretmen	25	Kısmen Yeterli	14	56,0
	Öğrenci	74	Kısmen Yeterli	33	44,6
	Toplam	152			
Müzik Tarihi ve Müzik Kültürü Alanında Gerekli Yeterlikleri Kazandırma	Öğretim Elemanı	56	Kısmen Yeterli	34	60,7
	Öğretmen	25	Kısmen Yeterli	13	52,0
	Öğrenci	75	Kısmen Yeterli	25	33,3
	Toplam	156			

Çizelge 3 de görüldüğü gibi, öğretmenler ve öğrenciler program tasarısını “**Çalgı Eğitimi Alanında gerekli nitelikleri/ Özellikleri kazandırma**” bakımından kısmen yeterli bulmaktadırlar. Bu programı büyük ölçüde yeterli bulduklarını belirten öğretim elemanlarının oranı da %46,6 dır.

“**Ses Eğitimi Alanında Gerekli Nitelikleri/ Özellikleri Kazandırma**” bakımından lisans programını öğretim elemanları %60,0 ve öğretmenler % 56,0 ile kısmen, ,son sınıf öğrencileri ise %53,3 ile büyük ölçüde yeterli bulmaktadırlar. Bu durum, genel olarak öğrencilerin anadallarının çalgı ağırlıklı olması ve ilgilerinin daha çok bu alana yönelmesinden kaynaklandığını düşündürmektedir.

Lisans program tasarısı “**Müzik Kuramları Eğitimi Alanında Müzik Öğretmenliğinin Gerektirdiği yeterlikleri Kazandırma**” açısından öğretim elemanlarınca yetersiz, öğretmenler ve öğrenciler yönünden ise kısmen yeterli görülmektedir. Programın, müzik eğitiminin temelini oluşturan bu alanda gerekli nitelikleri kazandıramadığı anlaşılmaktadır.

Koro ve Yönetimi Alanında Gerekli Nitelikleri/ Özellikleri Kazandırma” bakımından lisans programını öğretim elemanları, öğretmenler, öğrenciler kısmen yeterli bulmaktadırlar. Müzik öğretmenliği formasyonu bakımından büyük önem taşıyan bu alanda programın yetersiz kaldığı düşünülmektedir.

“**Okul Çalgıları ve Öğretimiyle İlgili Yeterlikleri Kazandırma**” yönünden Program tasarısı her üç örneklem grubuna göre kısmen yeterli bulunmaktadır.

Programın “**Geleneksel Türk Halk ve Türk Sanat Müziği ile Popüler Müzik Alanında Gerekli Yeterlikleri Kazandırma**” işlevi üç grup tarafından da kısmen yeterli bulunmuştur. Ancak yetersiz bulan öğrencilerin oranı da 37,8 dir. Dolayısıyla kısmen ve yetersiz bulan öğrencilerin oranının % 82,4 ulaşması , onların bu alandaki yeterlikleri kazanma ihtiyacında olduklarını ortaya koymaktadır.

“**Müzik Tarihi ve Müzik Kültürü Alanlarında Gerekli Nitelikleri/ Özellikleri Kazandırma**” bakımından programı değerlendiren her üç grup da kısmen yeterli olduğu görüşünde birleşmiştir. Ancak öğrencilerin % 32si ile Öğretmenlerin %33,3 ü de yetersiz olduğunu belirtmektedirler. Bu durum, Örneklem gruplarının, müzik öğretmenlerinin sanatsal kimliğini bu alanlardaki bilgi birikimiyle destekleyerek geliştirebileceğine inandıklarını , dolayısıyla daha geniş bir tarih bilgisi ve kültürlenme gereksinimi içinde olduklarını düşündürmektedir.

Çizelge 4. Öğretim Elemanları Müzik Öğretmenleri ve Son Sınıf Öğrencilerinin Görüşlerine Göre; Yürürlükteki Lisans Program Tasarısında Yer Alan “Müzik Öğretmenliği Alanı” Derslerinin Süre İçerik Çeşitlilik ve Dönemler Bakımından Müzik Öğretmenliğinin Gerektirdiği Yeterlikleri Kazandırma Düzeyine İlişkin Dağılım

Öğrencilerinin Estetik Algılarını ve Beğeni Düzeylerini Geliştirme Yönünde Gerekli Yeterlikleri Kazandırma	Öğretim Elemanı	60	Kısmen Yeterli	29	48,3
	Öğretmen	25	Yetersiz	13	52,0
	Öğrenci	75	Kısmen Yeterli	26	34,6
	Toplam	160			
Temel Eğitim Öncesi Müzik Öğretmenliğinin Gerektirdiği Nitelikleri / Özellikleri Kazandırma	Öğretim Elemanı	60	Yetersiz	40	66,0
	Öğretmen	25	Kısmen Yeterli	14	56,0
	Öğrenci	75	Yetersiz	35	46,6
	Toplam	160			
İlköğretimde Etkin Bir Müzik Eğitimi Gerçekleştirmek için Gerekli Nitelikleri / Özellikleri Kazandırma	Öğretim Elemanı	60	Kısmen Yeterli	33	60,0
	Öğretmen	25	Kısmen Yeterli	13	52,0

	Öğrenci	75	Kısmen Yeterli	35	46,6
	Toplam	160			
Ortaöğretimde Etkin Bir Müzik Eğitimini Gerçekleştirme Yeterliklerini Kazandırma	Öğretim Elemanı	60	Kısmen Yeterli	42	70,0
	Öğretmen	25	Büyük Ölçüde	13	52,0
	Öğrenci	75	Kısmen Yeterli	34	45,3
	Toplam	160			
Eğitsel Oyunlar ve Drama, Orff, Suzuki, Kodaly v.b Yöntemleri Sınıf Ortamında Kullanma Yeterliklerini Kazandırma	Öğretim Elemanı	5 9	Kısmen Yeterli	35	59,3
	Öğretmen	2 5	Kısmen Yeterli	13	52,0
	Öğrenci	7 4	Büyük Ölçüde Yet.	30	40,5
	Toplam	1 5 8			

Program öğretmen adaylarına; **Öğrencilerinin Estetik Algılarını ve Beğeni Düzeylerini Geliştirme Yönünde Gerekli Nitelikleri Kazandırma** “ bakımından ne derecede yeterlidir sorusuna ; öğretmenler yetersiz cevabını verirken , öğretim elemanları ve öğrenciler kısmen yeterli olduğu görüşündedirler. Bu sonuç öğretmenlerin hizmet içinde bu yeterliğin önemini daha iyi kavradıklarını ortaya koymaktadır.

Temel Eğitim Öncesi Müzik Öğretmenliğinin gerektirdiği Nitelikleri/ Özellikleri Kazandırma” bakımından program, öğretim elemanlarının büyük çoğunluğu ve öğrenciler tarafından yetersiz bulunurken , öğretmenlerce kısmen yeterli görülmektedir. Bu durum, her üç örneklem grubunun da ,bu alana eğitimi yetiştirme amacına yönelik olarak programların ve ders içeriklerinin yeniden düzenlenmesi gereğine inandıklarını düşündürmektedir

Program “ **İlköğretimde Etkili Bir Müzik Eğitimini Gerçekleştirebilmek için Gerekli Yeterlikleri Kazandırma**” açısından ne derece yeterlidir sorusuna; öğretim elemanlarının %60,0 sı öğretmenlerin % 52,0 , son sınıf öğrencilerinin %46,6 sı kısmen yeterli yanıtını vermişlerdir. Asıl amacı ilk ve ortaöğretime öğretmen yetiştirmek olan bu programın tasarı yönünden, örneklem gruplarının ortak görüşüne göre kısmen yeterli bulunması, ciddi bir program değerlendirme ve geliştirme çalışması ihtiyacını ortaya koymaktadır.

Program “**Ortaöğretimde Etkili Bir Müzik Eğitimini Gerçekleştirebilmek için Gerekli Yeterlikleri Kazandırma**” açısından ne derece yeterlidir sorusuna öğretim elemanları ve öğrenciler büyük oranlarla kısmen yeterli yanıtını vermişlerdir. Öğretmenler ise yeterliklerini büyük ölçüde bulmaktadırlar.

“ **Program Tasarısında Yer Alan “ Oyun Dans ve Müzik” Dersini Süre İtibarıyla Eğitsel Oyunlar ve Drama, Orff, Suzuki, Kodaly v.b Müzik Öğretim Yöntemlerini Etkin Biçimde Kullanma Yeterliklerini Kazandırma**” bakımından, son sınıf öğrencileri programı büyük ölçüde yeterli bulmaktadırlar. Bu Programdan mezun öğretmenler bu konudaki birikimlerini yetersiz görmektedirler. Öğretim Elemanları ise kısmen yeterli olduğu görüşündedirler. Örneklem gruplarının , bu konu alanıyla ilgili olarak farklı görüş bildirme nedenlerinin, son yıllarda çeşitli eğitsel oyun yöntemlerinin bu dersin uygulama boyutu içinde daha geniş biçimde kapsanmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Çizelge 5. Öğretim Elemanları Müzik Öğretmenleri ve Son Sınıf Öğrencilerinin Görüşlerine Göre; Yürürlükteki Lisans Program Tasarısında Yer Alan “Öğretmenlik Alanı” Derslerinin Süre İçerik Çeşitlilik ve Dönemler Bakımından Gerekli Yeterlikleri Kazandırma Düzeyine İlişkin Dağılım

Öğretmen Adaylarına Öğrencilerinin Gelişim Durumlarına Uygun Bir Müzik Eğitimi Planlama Uygulama Ölçme ve Değerlendirme Yeterliklerini Kazandırma	Öğretim Elemanı	59	Kısmen Yeterli	37	62,7
	Öğretmen	25	Kısmen Yeterli	12	48,0
	Öğrenci	74	Kısmen Yeterli	32	43,2
	Toplam	158			
Öğretimi Materyalleri Geliştirme ve Öğretim Teknolojilerini Kullanma Yeterliklerini Kazandırma	Öğretim Elemanı	59	Kısmen Yeterli	30	50,8
	Öğretmen	25	Kısmen Yeterli	12	48,0
	Öğrenci	72	Kısmen Yeterli	31	43,0
	Toplam	156			
Öğretmenlik ve Müzik Öğretmenliği Formasyonuna İlişkin Yeterlikleri Kazandırma	Öğretim Elemanı	60	Büyük Ölçüde Yet.	28	46,6
	Öğretmen	25	Kısmen Yeterli	12	48,0
	Öğrenci	75	Büyük Ölçüde Yet	39	52,0
	Toplam	160			
Okul Yöneticileri Meslekdaşlar Öğrenci Velileri ve Toplumla İletişim Konusunda Gerekli Yeterlikleri Kazandırma	Öğretim Elemanı	60	Kısmen Yeterli	27	45,0
	Öğretmen	25	Kısmen Yeterli	13	52,0
	Öğrenci	66	Yetersiz	30	45,4
	Toplam	151			

“ Öğretmen Adaylarına , Öğrencilerinin Gelişim Durumlarına Uygun Bir Müzik Eğitimi Planlama, Uygulama, Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin yeterlikleri Kazandırma “ bakımından lisans programı tabloda görüldüğü üzere öğretim elemanları ve öğretmenler tarafından kısmen yeterli bulunmuştur. Öğrenciler ise eşit oranlarda büyük ölçüde (36,5) ve Kısmen yeterli (%36,5) oldukları görülmüştür. Elde edilen bulgular öğretmenlik formasyonu bakımından büyük önem taşıyan bu alanda da programın gerekli nitelikleri kazandıramadığını düşündürmektedir.

Lisans programı “ Öğretim Materyalleri Geliştirme ve Öğretim Teknolojisini Sınıf Ortamında Kullanma Yeterliklerini Kazandırma” bakımından Öğretim elemanları, öğretmenler ve öğrenciler tarafından kısmen yeterli bulunmaktadır. Bu durum, örneklem gruplarının müzik eğitiminde teknolojiye daha fazla yararlanma, yazılı ve/veya görsel öğretim materyalleri geliştirmede yaratıcılıklarını daha da zenginleştirme isteğinde ve ihtiyacında olduklarını ortaya koymaktadır.

“Program Tasarısında Yer Alan Öğretmenlik ve Müzik Öğretmenliği Formasyonu Kazandırmaya Yönelik Dersler Dönemleri ve Süreleri İtibarıyla Öğretmen Adaylarına Gerekli Yeterlikleri Ne Ölçüde Kazandırmaktadır? Sorusuna ; öğretim elemanları ve son sınıf öğrencileri büyük ölçüde yeterli yanıtını vermişlerdir. Müzik Öğretmenleri ise kısmen yeterli bulmuşlardır. Bu

farklılığın, hizmet içinde okul yaşantısı ve öğretme uygulamaları ile yüzyüze gelen öğretmenlerin, diğer gruplara göre sorunları bizzat yaşamalarından ileri geldiği düşünülmektedir.

Program tasarısını, öğretmen adaylarına meslek içinde “Okul Yöneticileri, Meslektaşları Öğrenci Velileri ve Toplumla İletişim Kurma ve Birlikte Çalışma Konusunda Gerekli Nitelikleri Kazandırma” yönünden öğretim elemanları ve öğretmenler kısmen yeterli bulurken , öğrenciler yetersiz olduğu görüşündedirler. Ancak , yetersiz olduğu görüşünde birleşen öğretim elemanı sayısının yüksekliği de (%42,1) dikkat çekmektedir. Bu durum , çağdaş program anlayışı doğrultusunda “ İletişim” le ilgili bir dersin gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Çizelge 6. Öğretim Elemanları Müzik Öğretmenleri ve Son Sınıf Öğrencilerinin Görüşlerine Göre; Yürürlükteki Lisans Program Tasarısında Yer Alan Genel Bilgi(Kültür)Derslerinin Süre, İçerik, Çeşitlilik ve Dönemler Bakımından Gerekli Yeterlilikleri Kazandırma Düzeyine İlişkin Dağılım

Dil ve Genel Kültür Alanında Müzik Öğretmenliğinin Gerektirdiği Nitelikleri /Özellikleri Kazandırma	Öğretim Elemanı	60	Kısmen Yeterli	31	51,6
	Öğretmen	25	Yetersiz	11	44,0
	Öğrenci	75	Kısmen Yeterli	36	48,0
	Toplam	160			

Lisans Programı “Dil ve genel Kültür Alanında Müzik Öğretmenliğinin Gerektirdiği Nitelikleri/ Özellikleri Kazandırma” bakımından öğretim elemanları ve öğrenciler tarafından kısmen yeterli bulunurken , öğretmenlerce yetersiz görülmüştür. Bu durum müzik eğitimcilerinin kendilerini daha iyi ifade edebilmek için yazılı ve sözlü anlatımı zenginleştiren bilgi ve kültür birikimine gereksinim duyduklarını ortaya koymaktadır.

1. Alt Problem

Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğretim Programında yer alan ve gelecekte yer alması düşünülen derslerle ilgili olarak öğretim elemanları, öğretmenler ve Öğrencilerin görüşleri nelerdir?

a)Programda yer alan derslerden, birleştirilmesi , ayrılması, sürelerinin ve/veya uygulamalarının artırılması ya da azaltılmasıyla ilgili olarak üç örneklem grubuna ait ortak görüşler şunlardır:

- “Müzik Teorisi ve İşitme Eğitimi” dersi “Armoni- Kotrupan” ,”Müzik Biçimleri” ve “Müziksel İşitme Okuma” adları altında ayrı dersler olarak okutulmalı ve süreleri artırılmalı.
- “Bireysel Ses Eğitimi” dersinin süresi artırılmalı. (4 veya 6 yarıyıl)
- “Müzik Tarihi ve Müzik Kültürü” dersleri birleştirilmeli ve süresi uzatılmalı.
- “ Bireysel Çalgı Eğitimi”dersinin süresi artırılmalı ve son sınıfta bireysel çalgı öğretimini de kapsamalı.
- “Eşlik” dersi müzik öğretmenliğinin gerekleri doğrultusunda daha kapsamlı ve daha uzun sürelerle programda devam etmeli.
- “ Öğretmenlik deneyimi”, “ Sınıf Yönetimi”, “ Özel Öğretim Yöntemleri” ve “Materyal Geliştirme” dersleri birleştirilmeli ve bu dersler uzmanlaşmış alan öğretim elemanları tarafından uygulamalı olarak verilmeli ve okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretime yönelik planlanmalı .
- “Gelişim ve Öğrenme”, “ Sınıf Yönetimi”, “ Materyal Geliştirme” “Öğretmenlik Uygulamaları” derslerinin süre ve uygulamaları artırılmalı.
- “Eğitim Müziği Besteleme” dersi süresi uzatılmalı.
- “Okul Deneyimi” ,”Oyun Dans ve Müzik” dersi diğer dönemlerde devam etmeli .
- “Koro” dersleri 8yy devam etmeli , “Koro ve Yönetimi” dersi “Müzik Toplulukları Yönetimi” adıyla programda 2 yy yer almalı.
- “Geleneksel Türk Halk”, “ Türk Sanat Müziği” ve “Güncel Popüler müzik” dersleri uygulamalı olarak yapılmalı ve süreleri uzatılmalı.
- “Bilgisayar” dersi bilgisayarla müzik ve müzik öğretim teknolojilerini kapsamalı ve uygulamaları artırılmalı.
- “Okul Deneyimi” derslerinde okul dayanaklı yaşantıların süreleri artırılmalı.

b) Çağın gereklerine uygun olarak gelecekte programlarda yer verilmesi önerilen derslerle ilgili her üç gruba ait ortak görüşler aşağıda verilmiştir:

- “Müzik Eğitiminde Araştırma” ve “Lisans Bitirme Çalışması” na yer verilmeli.
- Yeni teknikler içeren “Ölçme ve Değerlendirme” dersine yer verilmeli
- “Okul Müziği Dağarı”ile “ Çalgı Bilgisi, Akort ve Onarım “ dersine yer verilmeli.
- Seçmeli dersler adı altında “Diksiyon”, “Derleme”, “Bilgisayarla Müzik Programları Hazırlama” gibi seçenekler sunulmalı.
- Mesleki Formasyon dersleri birbirinin devamı niteliğinde ve önkoşullu olmalı.
- “Sanat Tarihi”, Sanat Felsefesi” Türk Müzik Tarihi” derslerine yer verilmeli.
- “İletişim”dersine yer verilmeli.
- Öğrenme ve Öğretme Kuram ve uygulamaları” ile “Öğrenme Stilleri” dersleri yer almalı.
- “Eğitim Müziği Dağarı” dersine yer verilmeli.

2. Alt Problem

Tasarıda Yer Alan Dersler Dışında Programın Verimliliğini Yükseltmeye Yönelik Etkenler Nelerdir?

Burada 2. Alt probleme ilişkin bulgular, öğretim elemanı, öğretmen ve öğrencilerin odaklandığı görüşler doğrultusunda sunulmuştur.

Öğretim Elemanlarının Görüşleri :

Anketteki Kapalı uçlu soruyu yanıtlayan öğretim elemanlarının görüşleri şunlardır:

- Nitelikli öğretim elemanı seçme ve yetiştirme olanakları sağlanmalıdır.
- Öğretme, öğrenme, çalışma ve sergileme etkinlikleri tutarlı bir bütünlük göstermelidir.
- Müzik Öğretmenliği Programına seçilen öğrencilerin homojen bir yapıya kavuşturulması için hazırlık sınıfı açılmalı ve programında müziksel işitme, müzik teorisi, ses eğitimi ve piyano derslerine yer verilmelidir.
- Üniversite yaşamı öğretmen adayına ; kendisini geliştirebilmesi, entelektüel bir birikim kazanması için gerekli ortamları hazırlamalı ve süreci kontrol etmelidir.
- Programın verimliliğini arttırmak için öğretim elemanlarının programın genel amaçlarını kavrayıp ders içeriklerini bu doğrultuda planlamaları ve doğru ,etkin uygulamalara yer vermeleri gereklidir.
- Akademik görüş kazanmış, alanında yetkin,yeni ve gelişkin öğretim yöntemlerini uygulayabilen , genel kültür birikimine sahip ve sağlıklı iletişim kurabilen nitelikli öğretim elemanları yetiştirilmelidir.
- Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarını programlarının tasarımı ve uygulama boyutuyla nitelik yönünden gelişkin ülkelerdeki eğitim, öğretim standartlarına ulaştırılması sağlanmalıdır.
- Özellikle taşradaki Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarında konser, opera, workshop, festival görüntülerini içeren materyallerin bulundurulacağı müzik laboratuvarları kurulmalı, müzik teknolojisinin mesleki alana getireceği kolaylıklardan yararlanılmalıdır.
- Öğrencilerin barınma, beslenme, burs, sağlık v.b sorunlarının çözümü eğitim kalitesini ve programın verimini arttıracaktır.

Öğretmenlerin Görüşleri:

Aynı kapalı uçlu soruyu yanıtlayan Öğretmenlerin görüşleri aşağıda sunulmuştur;

- Programın verimli olabilmesi için çalışma odalarının sayısı ve donanım bakımından geliştirilmesi gereklidir.
- Derslikler geç saatlere kadar öğrencilerin kullanımına açık tutulmalıdır.
- Anaçalgı seçimi öğrencinin isteği doğrultusunda yapılmalıdır.
- Mesleki formasyon bilgileri uygulamalı olarak verilmelidir.Öğrenciler inceleme ve araştırmaya yönlendirilmeli bitirme tezi yeniden programlara konulmalıdır.

Öğrencilerin Görüşleri

Söz konusu kapalı uçlu soruya cevap veren öğrencilerin görüşleri ise şöyledir;

- Öğretim elemanlarının nitelikleri, programın niteliklerinden daha fazla önem taşımalı, kadrolu veya kadrosuz tüm öğretim elemanlarının sanatsal ve mesleki formasyonları yeterli olmalıdır.
- Program ders dışı etkinliklere zaman bırakacak şekilde düzenlenmeli, ders müfredatları daha kapsamlı olmalı, dersler akademik kriterler çerçevesinde işlenmeli, bitirme tezleri yeniden programa alınmalıdır.
- Dersler, zamanı çok iyi değerlendirecek biçimde programlanmalı, öğrenci konserleri desteklenmeli,
- Konserlerin özendirilmesi başarıyı yükselten bir motivasyon olarak ele alınmalıdır.
- Öğretim elemanlarının mesleki yatkınlığı, başarısı ve liyakati önem taşımalı, akademik kadro ve titler titizlikle verilmelidir.
- Bölümün fiziksel ve teknolojik olanakları en kısa zamanda geliştirilmelidir.
- Bir araştırma merkezi, kayıt, arşiv ve müzikle ilgili kaynakların bulunabileceği bir kütüphane kurulmalı ve müzik dinleme olanakları sağlanmalıdır.
- Seçmeli dersler öğrencilere zorunlu seçmeli olarak aldırılmamalı, açılması önerilen dersler çeşitlendirilmelidir.
- Programın verimini arttırmak için öğrencilerin çalışma saatleri çoğaltılmalı, etüd saatleri belirlenmeli, ve grup çalışmaları teşvik edilmelidir.
- Bireysel çalgı eğitimi derslerinde kazandırılan formasyon öğretmen adaylarını müzik eğitimciliği kimliğinden uzaklaştırmamalı, piyano eğitimi bireysel çalgı eğitiminin yerini almalı ve içeriği müzik öğretmenliğinin gerektirdiği doğrultuda eşikleme yönünde olmalıdır.
- Hazırlanan programlar araştırmacı niteliklere sahip müzik öğretmenleri yetiştirebilmelidir.
- Programda yer alan dersler dışında seminer, sempozyum ve panellerle öğretmenlik formasyonumuzu geliştiren aktivitelere yer verilmelidir.
- Öğretim elemanı- öğrenci ilişkileri sağlıklı demokratik olmalı ve eşitlikçi sınıf ortamları yaratılmalıdır.

3. Alt Problem

Nitelikli Müzik Öğretmeni Yetiştirme Konusunda Öğretim Elemanı, Öğretmen ve Öğrencilerin Görüşleri Nelerdir?

Üçüncü Alt Probleme ilişkin bilgiler, Öğretim elemanı, öğretmen ve öğrencilerin odaklandığı görüşler çerçevesinde ayrı ayrı sunulmuştur.

Öğretim Elemanlarının Görüşleri

- Müzik öğretmeni niteliklerinin, anaokulu, ilköğretim.ortaöğretim düzeylerine göre yeniden ve ayrı ayrı belirlenmesi, buna göre üç farklı okul kademesine uygun en az üç farklı tipte/ nitelikte müzik öğretmeni yetiştirme sürecine geçilmelidir.
- Nitelikli müzik öğretmeni yetiştirme, nitelikli öğrenci kaynaklarına, nitelikli öğretim elemanlarına, nitelikli fiziki koşullara ve nitelikli programların uygun ve doğru yöntemlerle uygulanmasına bağlıdır.
- Teknolojiden yararlanabilen, temel müzik kültürü ve tarihi alanında yeterli, öğrencilerinin bilişsel,duyuşsal ve devinişsel davranışlarını geliştirmeye yönelik birikime sahip, sesini ve çalgısını etkili kullanabilen, etkili konuşabilen ve çevresiyle sağlıklı iletişim kurabilen çalışkan müzik öğretmenleri yetiştirilmelidir.
- Yaratıcılığa , müzik teknolojilerine ve interaktif müzik eğitimine yönelik, bölgesel farklılıkları işleyen derslerin yer aldığı programlar hazırlanmalıdır.
- Çalma , söyleme ve dinleme ihtiyacı içinde olan bir müzik öğretmeni tipi yaratma hedefine ulaşılmalıdır.
- Nitelikli müzik öğretmeni, müzik eğitimi alanı, öğretmenlik ve müzik öğretmenliği alanı ile genel kültür alanı derslerinin dengeli bir şekilde yer aldığı yeni bir program ve çağdaş uygulamalar yoluyla yetiştirilebilir.
- Her üniversitede "Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalları" açılmamalı , açılan dalların nitelikli öğretim elemanı, araç-gereç donanımı sağlanmalı, yüksekisans ve doktora programlarında anadal ağırlıklı bir uzmanlaşma sağlanmalıdır.
- Programlar, nitelikli müzik öğretmenleri yetiştirmeye yönelik olarak öğrencileri okumaya, müzik dinlemeye, analiz etmeye ve çağı takip etmeye yönelten ders ve ders içeriklerini kapsamalıdır.

- Yükseköğretim düzeyinde müzik eğitimi veren kurumlar bir çatı altında toplanmalı, sanatçılık ve eğitim alanlarına yönelenler bir süre ortak eğitim aldıktan sonra kendi alanlarında yoğunlaşmalıdırlar.
- Program geliştirme uzmanları, öğretim elemanları , deneyimli müzik öğretmenleri tarafından yapılacak değerlendirme ve geliştirme çalışmalarıyla çağa uygun öğretmen yetiştirme modelleri ortaya konulmalıdır.
- Sanatçı öğretmen yetiştirme yaklaşımına önem verilmelidir.
- Resim ve Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalları yeniden bölümlere dönüştürülmeli bu yapılanma içinde gereksinimlere uygun Anabilim/ Anasanat Dallarıyla ,yeni Bilim/Sanat Dalları açılmalıdır.

Öğretmenlerin Görüşleri

- Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı Yüksek lisans eğitimi veren bir kuruma dönüştürülmeli Müzik Öğretmenliği Programları yeniden gözden geçirilerek konservatif yapıdan uzaklaştırılmalıdır.
- Nitelikli bir müzik öğretmeni, iyi bir müzik teorisi bilgisine sahip olmalı, sesini doğru güzel ve etkili kullanmalı, en az bir çalgıyı çok iyi , başka bir çalgıyı ise yeterince çalmalı, koro eğitimi ve yönetimi alanında yeterli olmalıdır.
- Nitelikli müzik öğretmeni yetiştirmek için öncelikle nitelikli öğretim elemanları yetiştirilmelidir.

Öğrencilerin Görüşleri;

- Müziği, çocukları ve mesleğini seven, enstrümanına hakim müzik üzerine okuyup düşünen ve tartışan, kendi kültürü ile birlikte dünya kültürünü tanıyan, eğitsel formasyonu yeterli müzik öğretmenleri yetiştirilmelidir.
- Gelişmelere açık, müzik teknolojinin getirdiği yenilikleri takip edebilen, alanında bilgi ve sanat birikimine sahip, iyi iletişim kurabilen öğretmenler yetiştirilmelidir.
- İstihdam bir problem olarak kaldıkça, öğretmen adaylarının mesleğe ve niteliğe yoğunlaşması oldukça zor görülmektedir. Öğrencilere daha fazla sorumluluk veren, ancak daha esnek ve şeffaf, 21.yy koşullarında daha anlayışlı, empati yaklaşımıyla hazırlanmış eğitim ortamları gereklidir.
- Toplam kalite öğretmenlik eğitiminde ciddiyetle ele alınmalıdır.
- Öğretmenlik uygulamaları daha verimli duruma getirilmeli, bu dersi yürüten öğretim elemanlarıyla okul müzik öğretmenleri arasında sıkı bir işbirliği kurulmalı , uygulamalar dört yıllık öğrenim süreci içinde planlanmalıdır.
- Bireysel Çalgı Eğitiminde kazandırılan formasyon adayları , müzik öğretmenliği kimliğinden uzaklaşmaktadır. Bu nedenle piyano eğitimi bireysel çalgı eğitimi yerini almalı ve içeriği müzik öğretmenliğinin gerektirdiği doğrultuda , eşikleme yönünde olmalıdır.
- Nitelikli müzik öğretmeni yetiştirmede , öğretim programı ile kazandırılan müzik kültürü ile halk kültürü arasında bağ kurulabilmeli ve bu iki müzik kültürünü dengeli, tutarlı biçimde kaynaştıran bir eğitim verilmelidir.
- Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalları , yenilikçi, araştırmacı, eğitsel formasyona sahip,genel kültürü sahip, modern görüşlü, gelişkin ülke standartlarına ulaşmayı hedefleyen nitelikte müzik öğretmenleri yetiştirmek zorundadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Yürürlükteki Lisans Program Tasarısında yer alan derslerin süre , içerik, çeşitlilik ve dönemler bakımından müzik öğretmenliğinin gerektirdiği yeterlikleri kazandırma düzeyine ilişkin olarak öğretim elemanları, müzik öğretmenleri ve son sınıf öğrencilerinin görüşleri doğrultusunda ulaşılan bulgulardan elde edilen sonuçlar ve yorumlara göre;

1. Program tasarısında yer alan “Müzik Alanı” derslerine ilişkin olarak üç örneklem grubunun görüşlerine göre müzik öğretmenliğinin gerektirdiği nitelikleri/ özellikleri kazandırma yönünden, yürürlükteki program kısmen yeterli bulunmaktadır. Sadece çalgı eğitimi alanında öğretim elemanları , ses eğitimi alanında öğrenciler programı büyük ölçüde yeterli bulmakta, müzik kuramları alanında ise öğretim elemanları tasarıyı yetersiz görmektedirler. Müzik alanı derslerinde kazandırılan bilgi ve beceriler müzik öğretmenliği eğitiminin temelini oluşturmakta ve sanatsal formasyonu kazandırmaktadır.

Bu denli önemli müziksel davranışları kazandırması amaçlanan bir programın tasarı boyutuyla kısmen yeterli bulunması düşündürücüdür.

2. Programda, "Müzik Öğretmenliği Alanı" dersleriyle ilgili yeterlikler konusunda ; öğretim elemanları ve öğrenciler , temel eğitim öncesi müzik öğretmenliğinin gerektirdiği nitelikler bakımından tasarımı yetersiz , İlköğretim ve ortaöğretimde etkin bir müzik eğitimini gerçekleştirme yönünden ise tüm gruplar kısmen yeterli görmekte, sadece müzik öğretmenleri ortaöğretimde kendilerini büyük ölçüde yeterli bulmaktadırlar. Asıl amacı ilk ve ortaöğretime öğretmen yetiştirmek olan bu program tasarısının, örneklem gruplarının ortak görüşüne göre kısmen yeterli bulunması, ciddi bir program değerlendirme ve geliştirme çalışması ihtiyacını ortaya koymaktadır.

3. Elde edilen bulgulardan " Öğretmenlik Alanı" a ilişkin olarak , " Öğretmenlik Uygulamaları", " Sınıf Yönetimi", "Okul Deneyimi" gibi öğretmenlik formasyonu derslerinin kazandırdığı yeterlikleri öğretim elemanları ve öğrenciler büyük ölçüde , öğretmenler ise kısmen yeterli bulmaktadırlar. Bu görüşler program tasarısının en olumlu yönünü ortaya koymaktadır. Öte yandan "Öğretimde Planlama ve Değerlendirme", "Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme", "Okul Yöneticileri, Meslektaşları, Öğrenci Velileri, ve Toplumla İlişkiler" de gerekli yeterlikleri kazandırmak bakımından program genellikle kısmen yeterli görülmektedir.

4. Lisans Programı, "Genel Bilgi (Kültür) alanında öğretmenliğin gerektirdiği yeterlikleri kazandırma bakımından öğretim elemanları ve öğrenciler tarafından kısmen yeterli, öğretmenlerce yetersiz bulunmaktadır. Eğitim sürecinde geçerli öğrenmeleri sağlamak, istenmeyen hatalı ürünleri en aza indirmek veya ortadan kaldırmak için öğretmenlerin genel bilgi (kültür) alanındaki yeterliklerinin üst düzeyde olması beklenmektedir. Bu durum , söz konusu programdan mezun öğretmenlerin sınıf ortamında kendilerini ifade etmekte yetersiz kalabileceklerini düşündürmektedir. Sonuçlar değerlendirildiğinde lisans programının, yer alan dersler, süreleri ,içerikleri, çeşitleri ve dönemleri bakımından söz konusu dört alan arasında dengeli bir dağılımı göstermediği anlaşılmaktadır.

5. Örneklem görüşleri doğrultusunda elde edilen sonuçlara göre; programda yer alan derslerden ayrılması ve / veya sürelerinin uzatılması önerilen dersler:

Müzik teorisi ve İtme Eğitimi : " Armoni- Kontrpuan", "Müzik Biçimleri" ve " Müziksel İtme Okuma"
"Bireysel Ses Eğitimi, Bireysel Çalgı Eğitimi"

"Eşlik"

" Gelişim ve Öğrenme", "Sınıf Yönetimi", " Öğretim Tekn. Ve Materyal Geliştirme", "Öğretmenlik Uygulamaları", "Rehberlik"

" Koro" , "Koro ve Yönetimi"

" Geleneksel Türk Halk, Türk Sanat ve Güncel Popüler Müzikler"

6. Müzik Eğitiminde Araştırma ve Lisans Tezi, Ölçme ve Değerlendirme, Çalgı Bilgisi Akort- Onarım, Sanat Tarihi, Sanat Felsefesi, Türk Müzik Tarihi, Eğitim Müziği Dağarı gibi derslerin programda yer almaması , müzik öğretmenliği eğitiminde eksiklik olarak görülmekte ve geleceğe yönelik olarak iyileştirme çalışmaları kapsamında bu derslere yer verilmesi önerilmektedir.

7.Programın verimliliğini yükseltmeye yönelik olarak örneklem gruplarının görüşleri doğrultusunda elde edilen araştırma bulguları, nitelikli öğretim elemanları seçme ve yetiştirme, mesleki formasyon kazandırmada uygulama ve okul destekli yaşantıların verimini artırma, anabilim dallarının fiziksel ve teknolojik olanaklarını geliştirme, öğretim programlarının tasarımı ve uygulama boyutuyla nitelik bakımından gelişkin ülkelerin standartlarına ulaştırılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

8. Nitelikli müzik öğretmeni yetiştirme konusunda öğretim elemanları, öğretmenler ve öğrenci görüşleri doğrultusundaki bulgulardan elde edilen sonuçlar, müzik öğretmenliği niteliklerinin okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim düzeylerine göre yeniden biçimlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Bu sonuçlara dayalı olarak; Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarında yürürlükte olan Lisans Programı Tasarısını ileriye yönelik olarak geliştirmek, etkililiğini arttırmak ve nitelikli müzik öğretmenleri yetiştirmek için şu önerilerde bulunulmuştur:

1. Program geliştirme uzmanları, ilgili öğretim elemanları ve deneyimli müzik öğretmenlerinden oluşan bir kurulun veya anabilim dalları akademik kurullarının öngörülerini doğrultusunda " Yürürlükteki Lisans Programı" üzerinde gerekli bilimsel araştırmalar /değerlendirmeler yapıldıktan sonra program değiştirme/ yeniden düzenleme çalışmalarına en kısa zamanda başlanmalıdır.

2. Program geliştirme çalışmaları belli zaman aralıklarıyla tekrarlanarak, çağa uygun müzik öğretmeni yetiştirme modelleri ortaya konulmalıdır.
3. Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalları yeniden bölümlere dönüştürülmeli bu yapılanma içinde gereksinimlere uygun Anabilim/ Anasanat Dallarıyla ,yeni Bilim/Sanat Dalları açılmalıdır
4. Eğitim sistemimizin yenilikçi, araştırmacı, eğitsel formasyonu güçlü, bilgili ve kültürlü öğretmenler yetiştirme amacına yönelik olarak yapılandırılması bir zorunluluktur. Bu niteliklere sahip ve gelişkin ülke standartlarına uygun yeterlikleri taşıyan müzik öğretmenleri yetiştirilmelidir.
- 5.Ülkemizde müzik öğretmeni gereksinimi hala yüksek düzeydedir. Bu nedenle istihdam arttırılmalı , dolayısıyla öğretmen adaylarının mesleğe ve nitelik konusuna yönelik motivasyonları güçlendirilmelidir
- 6.Müzik öğretmeni niteliklerinin, temel eğitim, ilköğretim, ortaöğretim düzeylerine göre yeniden ve ayrı ayrı belirlenmesi, buna göre üç farklı okul kademesine uygun en az üç farklı tipte/ nitelikte müzik öğretmeni yetiştirme sürecine geçilmelidir.
7. Sayıları her geçen gün artan müzik öğretmenliği anabilim dallarında öğretim elemanı ihtiyacının, nitelikli öğretim elemanı seçme ve yetiştirme yoluyla karşılanması için çalışılmalıdır.
- 8.Program geliştirme çalışmaları süreklilik gerektirir. Hazırlanıp uygulamaya konulan söz konusu lisans programı değerlendirildikten sonra , müzik alanı, öğretmenlik ve müzik öğretmenliği alanı ile genel kültür alanı derslerinin dengeli bir şekilde yer aldığı düzeltme çalışmalarının ardından yeniden uygulamaya geçilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.
9. Bir programın başarısı salt tasarı yönünden ele alınarak değerlendirilemez. Uygulama boyutu da en az onun kadar önemlidir. Bu görüşten hareketle programın uygulayıcıları olan öğretim elemanlarının seçimi ve yetiştirilmesi kadar nitelikli öğrenci kaynaklarına ulaşılması da önem taşımaktadır.

KAYNAKÇA

- Çevik,S.(1999) “ Müzik Öğretmenliği Eğitiminde Eski-Yeni Modeller ve Model Arayışları” Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayını, I. Ulusal Sanat Eğitimi Sempozyumu, SS. 218
- Senemoğlu,N. (2003),” Türkiye’de Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Uygulamaları, Sorunlar, Öneriler”, SDÜ Burdur Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı 5,SS.159
- Uçan, A. (1982) “ Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümü, Müzik Alanı Birinci Yıl Programının Değerlendirilmesi” Yayınlanmış Doktora Tezi, H.Ü Mezuniyet Sonrası Eğitimi Fakültesi, Ankara
- Uçan, A. (1994) “Müzik Eğitimi, Temel Kavramlar, İlkeler, Yaklaşımlar” Müzik Ansiklopedisi Yayınları , Ankara
- “Musiki Muallim Mektebi Talimatnamesi” (1925) Maarif Vekaleti Mecmuası, Sayı 5, 1925
- T:C Maarif Vekilliği, “Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Terbiye Enstitüsü Müzik Şubesi Müfredat Programı” (1941) SS. 187-204 Maarif Matbaası, Ankara
- T.C Maarif Vekilliği “ Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Terbiye Enstitüsü Müzik Şubesi Müfredat Programı”(1944) Maarif Vekilliği Tebliğler Dergisi Sayı 305, SS. 87-88
- “Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümü Programı”, (1970) Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi, Sayı 1609 SS. 231-236
- “MEB, Gazi Yüksek Öğretmen Okulu Müzik Bölümü Programı” (1981) Milli Eğitim Basımevi, Ankara
- “1982-1983 ile 2003-2004 Eğitim- Öğretim Yılları arasında yürürlüğe konulup uygulanan Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Dökümanları”